ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

..П(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, ..РЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 2 (6192)
ЯНВАРИИН 3
СРЕДА
1951 он.

Сэв 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Һунгуулиин кампаниин үедэ агитационно хүдэлмэри улам һайнаар ябуулха

..ФСР-эй Верховно Соведтэ ба ..ССР-эй Верховно Соведтэ ..а һунгалтануудта манай рес..кын ажалшад айхабтар ехэ ..тическа дэбжэлгэтэйгээр бэ..кэ байна. Һунгуулиин цент..а ба окружной комиссинуу.. ..оставта кандидадуудые дэб..эн, һунгуулиин урда тээхи ..нууд һунгагшадай тон эдэб.. ба нэгэн һаналтай байһан .. байдалда ..үнгэрөө. Һунгал..уудта бэлэдхэл үдэр ерэхэ бүри ..улам үргэдэжэ байна.

..гагшадай дунда агитацион..опагандистска хүдэлмэриин ..ар эмхидхэгдэһэнһээ һунгал..дай амжалтань нилээд дул..ка байна гэжэ һунгуулиин үн.. кампанинуудай дүй дүршэл ..нэ. Мүнөө Российска Феде..н ба Бурят-Монгол АССР-эй ..вно Соведүүдтэ һунгаха һун..уудта бэлэдхэлтэй дашарам.. ..артийна организацинуудай ..го юуб гэхэдэ, хүн зоной дун.. ..нитэ-политическэ хүдэлмэри ..өөр ябуулха, энэ хүдэлмэридэ ..торнууд ба пропагандистнуу..ноор хабаадуулха ябадал бо..

..ртийна организацинууд агит..ктивүүдэйнгээ составые да..аража үзэхэ, бүхы хүн зо.. политическэ нүлөөдөө аба..ула тэдэ агитколлективүүдээ ..хүсэнүүдээр нэмэхэ ёһотой. ..арюусалгата хэрэгтэ ниитэ..ическэ ба культурно-гэгээрэ.. ..үдэлмэриин дүй дүршэлтэй, ..ическэ эрдэмтэй хүнүүд ха..улагдаха зэргэтэй. Үнгэрһэн ..лтануудай үедэ агитационно ..мэридэ хүдэлмэрилһэн ком..тнууд ба партийнабэшэ аги..нуудые һунгуулиин урда тээ..итацида түрүүшын ээлжээн..баадуулха шухала.

..таторнууд ба пропагандист..е участок участогуудаарнь .. хубаарилан табиха ябадал..о анхарал хандуулагдаха ёһо.. һунгуулиин урда тээхи аги..а хабаадуулагдаһан бүхы нү..иехүүдэй, бригадануудай, ..нүүдэй коллективүүдтэ гү, ..һунгагшадай һуудаг газар.. ..һунгуулиин кампаниин бүхы .. хүдэлмэрилхөөр томилхо ..эй.

..гуулиин урда тээхи агита..центрынь һунгуулиин учас..ун. Агитаторнуудые хубаари..абихадаа энээниие хараадаа .. шухала. Һунгуулиин учас.. ..эгээл мэргэжэлтэй пропа..стнууд ба агитаторнууд ..гдэхэ ёһотой. Нютагай Со..тэ һунгаха һунгалтануудай дашарамдан, һунгуулиин ..огуудта байгуулагдаһан ..нктнуудые үлөөхэ шухала. ..гитпунктнуудые уран гоёор ..э, шэнэ газетэ ба номуудаар, ..лан ойлгуулха агитациин ..иалнуудаар улам һайнаар ..ха хэрэгтэй. Агитпункт бү.. консультацинууд, хөөрэл..уд, газетэ уншалга саг үр.. үнгэргэгдэжэ байха ёһотой. ..таторнууд ба пропагандист.. бүхы хүдэлмэринь ..нска Конституциин агуу.. принципүүдые, һунгуулиин ..кэ хуулиие, советскэ ..анинуудай эрхэнүүд ба ..нуудые, манай орон до..ор социализмын илаһан илалтын бүхэдэлхэйн түүхэтэ удхашанарые, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай зорилгонуудые, советскэ общестбын хүгжэлтын хүсэнүүдые, дэлхэй дээрэ эгээл түрүү, бодото арадай советскэ демократиин удхашанарые, капиталистическэ байгуулалтаһаа советскэ общественнэ ба гүрэнэй байгуулалтын булюу һайниие ажалшадта үргэнөөр ойлгуулха ябадалда зорюулагдаһан байха ёһотой. Бүхы агитационно-пропагандистска хүдэлмэри ажахын политическэ зорилгонуудтай таһаршагүй холбоотойгоор ябуулагдаха ёһотой.

Манай республикын ажалшад, бүхы оронойнгоо ажалшадтал адляар, мүн уласхоорондын асуудалнуудые ехээр һонирхоно. Агитаторнууд ба пропагандистнуудай зорилгонь гэхэдэ, мүнөө үеын уласхоорондын байдалай гол асуудалнуудые, советскэ правительствын ленинско-сталинска сэсэн мэргэн гадаадын политикые һунгагшадта үдэр бүри ойлгуулжа байха ябадал болоно.

Һунгагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэхэдээ ондо ондоо бүлэг зоной онсо илгаануудые хараадаа абаха, бурядууд, эвенкнүүд болон бусад национальностиин хүнүүдэй дунда тэдэнэй түрэлхи хэлэн дээрэ агитаци хэхэ хэрэгтэй. Һунгалтануудта түрүүшынхеэ хабаадалсахаяа байһан залуушуулда ехэ анхарал хандуулагдаха ёһотой. Эхэнэрнүүдэй дунда, илангаяа гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй дунда ябуулагдаха хүдэлмэри хадаа политическэ агитациин шухала участок мүн.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд—культурын байшангууд, клубууд, уншалгын гэрнүүд, библиотекэнүүд ба радиоузелнууд — һунгуулиин кампаниин үедэ шухала үүргэ дүүргэхэ байна. Эдэ эмхи зургаануудай таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилхэ ябадал хангаха шухала, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин олон янзын бүхы формо ба методууд һунгуулиин кампанида зорюулагдаһан байха ёһотой. Агитаторнуудайнгаа, пропагандистнуудайнгаа ажал-ябуулгые эхин партийна организацинуудай, горкомуудай ба партиин райкомуудай хүтэлбэрилжэ шадаха шадабариһаа һунгагшадай дунда ябуулагдаха агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин хэмжээ нилээд дулдыдаха байна. Һунгуулиин кампаниин үедэ партийна организацинууд айхабтар оперативнаар, шадамар түргэнөөр хүдэлмэрилхэ ёһотой. Тэдэнэр болбол агитпункт, агитколлектив бүхэндэ анхаралаа үдэр бүри хандуулжа байха, тэдэнэй хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые элирүүлэн усадхажа байха, агитаторнуудта саг үргэлжэ заабаринуудые үгэжэ байха уялгатай. Партийна организацинууд болбол пропаганда ба агитациин бүхы арга дүршэлые шадамараар хэрэглэн, болохоёо байгаа һунгалтануудта һунгагшадай эдэбхитэйгээр хабаадаха ябадалые хангаха, арадтай партиин холбоо барисаае улам бэхижүүлхэ, ажалшадай политическэ ба ажалай эдэбхиин улам ургаха ябадал туйлаха ёһотой.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха ..уулиин Окружной комиссинуудай адресууд

..унгуулиин Улан-Удын № 722 округһоо РСФСР-эй Верховно ..тэ һунгаха һунгуулиин Окружной комисси иимэ адрестай гэ.. .. Улан-Удэ, улица Кирова № 33, второй этаж, комната № 8. ..он — 3-02.

* * *

..унгуулиин Прибайкальска № 723 округһоо РСФСР-эй Верхов..оведтэ һунгаха һунгуулиин Окружной комисси иимэ адрестай .. г. Улан-Удэ, Первый дом Советов. второй этаж. комната .. Телефоны: 6 и 13.

* * *

..унгуулиин Забайкальска № 724 округһоо РСФСР-эй Верховно ..тэ һунгаха һунгуулиин Окружной комисси иимэ адрестай гэ.. .. Улан-Удэ, Первый дом Советов, первый этаж, комната № 25. ..оны: 10 и 78.

* * *

..унгуулиин Кяхтын № 725 округһоо РСФСР-эй Верховно Совед.. ..нгаха һунгуулиин Окружной комисси иимэ адрестай гэбэл ..кта, улица имени Ленина, дом № 19, второй этаж, комната № 3. ..он — 0-24.

СОНОСХОЛ

..урят-Монголой АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Һунгуулиин ..альна комисси иимэ адрестай байна гэбэл:
..ород Улан-Удэ, первый дом Советов, первый этаж, комната .. Телефонуудынь: городской — 26 ба междугородно — 6.

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха

һунгалтануудта бэлэдхэл

Тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаһан һунгалтанууд хадаа коммунистическэ партиие ба нүхэр Сталиниие тойрон нигтаар жагсаһан советскэ арадай асари ехэ нэгэдэлые харуулаа.

Һунгуулиин кампаниин үедэ Городской районой агитаторнууд һунгагшадай дунда агитационно-пропагандистска ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Өөһэдынгөө составта 1232 агитаторнуудые нэгэдхэһэн 108 агитколлективүүд арад зоной дунда большевистскэ үнэн ба тодо үгэнүүдые нэбтэрүүлээ.

Манай районой агитаторнууд һунгуулиин кампаниин үедэ һунгагшадай дунда 10 мянга шахуу хөөрэлдөөнүүдые хэбэ.

Һунгуулиин участогуудай дэргэдэхи агитпунктнуудта 150 үлүүтэй лекци ба элидхэлнүүд уншагдаа, уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд 134 концерт харуулаа. Эдэ бүгэдэдэ 23 мянга шахуу һунгагшад хабаадуулагдаһан байна.

Эдэ агитпунктнууд һунгалтануудһаа хойшо өөһэдынгөө хүдэлмэриие һуларуулаагүй, үргэлжэлүүлжэ байна. ВКП(б)-гэй Городской райком агитационно-пропагандистска хүдэлмэри саашадань шангадхаха хэмжээнүүдые хараалаа. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлдэ зорюулан хараалагдаһан хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Партиин райком агитпунктнуудые даагшадай зүблөө хэжэ, үнгэрэгшэ һунгуулиин кампаниин үедэ хэгдэһэн агитационно хүдэлмэриин дүн гаргаһан ба саашадань шангадхаха тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан байна. Участогуудтахи агитаторнуудай состав шэнээр хаража үзэгдөө.

Партийна суглаанууд дээрэ агитколлективүүдэй ажал-ябуулгын дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэжэ, тус хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаагүй агитаторнууд ба ажахын хүтэлбэрилэгшэд эрид шүүмжэлэлдэ ороо. Спецбанкнуудай, ОИТК-гэй, элүүрые хамгаалха Министерствын ба бусад эмхи зургаануудай партийна организацинуудта тиимэ суглаанууд хэгдэбэ.

Харуулан ойлгуулха агитациин тематика үргэдхэгдэжэ ба шэнэдхэгдэжэ эхилээ.

Агитаторнууд хадаа һунгагшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые хэжэ захалаа. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримүүдые ба Сталинска Конституциин агууехэ принципүүдые һунгагшадта заажа үгэнэ.

Болохоёо байгаа һунгалтануудай үедэ өөһэдынгөө хүндэтэ зорилгонуудые агитаторнуудай амжалтатайгаар дүүргэхэнь лабтай.

А. Хромых.

Студентнүүд-агитаторнуудай хүдэлмэри

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үедэ зооветинститудай студентнүүд городой хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһан байгаа. Тус институдай зоотехническэ факультедэй нэгэдэхи курсын студентнүүд агитационно хүдэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадаа. Тэдэнэр хадаа Бурстройтрестын хүдэлмэришэдэй хамтын байрада ошожо, һонин хөөрэлдөөнүүдые хэдэг байгаа.

Комсомолецууд-агитаторнууд нүхэд Базаров, Доржиев ба бусад Даамба улицын № 22 гэртэ байдаг хүдэлмэришэдтэ зорюулжа түхеэрэгдэһэн улаан булангые гоё һайханаар шэмэглэлсээ. Тэндэ Сталинска Конституци тухай, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресс тухай, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөө хэдэг байгаа. Тэдэнэр ханын газетэ гаргахадань хүдэлмэришэдтэ туһаламжа үзүүлһэн байха юм.

Институдай агитаторнууд һунгуулиин № 3 участогай агитпунктда һунгагшадай һонирходог элдэб асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байгаа.

Һаяхан институдай партбюрогой заседани боложо, тэрээн дээрэ үнгэрһэн һунгуулиин кампаниин үедэ институдай студентнүүдэй хэһэн агитационно хүдэлмэриин дүн гаргагдаһан, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үедэ агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие улам үргэнөөр ябуулха хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байна.

Институдай студентнүүд мүнөө хэдэн удаа өөһэдынгөө участогуудта гаража, һунгалтанууд тухай Дүримүүдтэй һунгагшадые танилсуулжа эхилээ. Гадна, Сталинска Конституци тухай, советскэ һунгуулиин системэ тухай ба Корейдэхи событинууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

И. Харжеев.

ҺУНГАЛТАНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Шулуутайн леспромхозой шпалозаводой коллектив РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, IV кварталайнгаа түсэбһөө гадуур 25000 хэһэг шпал жэлэй һүүл хүрэтэр үйлэдбэрилэн гаргаба.

К. Скворцов.

Заграйн аймагай Ново-Брянска сельсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз МТФ-дэ малажалай хүшэ хүдэлмэринүүд механизацилагдажа эхилэнхэй. 1950 оной ноябрьһаа кормозапарник, мүн тэжээл буйлуулгын цех хүдэлмэрилжэ байна. Тэндэ корнеплод болон һолоомо хэршэхэ машинанууд ба у.. дулаасуулан малда механическаар үгэхэ түхеэрэлгэ тодхогдоһон байха юм. З.. раг дээрэ: фермые даагша Г. Ф. Заиграев һаалишад П. Шурыгина, П. Федото.. гэгшэдтэ малай уһалалгые һайжаруулха тухай заабари үгэжэ байна.

Д. Носовой фото.

Малшадай холын гүүртэнүүдтэ

Һаяшаг ВКП(б)-гэй Ториин айком колхозно центрнүүдһээ холо байдаг малшадай гүүртэнүүдтэ 4—5 хүнүүдһээ бүридэһэн 4 агитбригадануудые гаргаһан байна. Бригада бүхэндэнь нэгэ-нэгэ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ, зоотехник, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэ ба бусад ябалсажа, малшадай элүүрые шалган үзэһэн, тэдэнэрэй байрануудые культурна болбосон болгохын түлөө зохихо хэмжээнүүдые абаһан ба малшадай хоорондохи социалистическэ уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүдые гаргаһан байна.

Эдэ агитаторнууд малшадай 120 гаран байрануудаар 15—20 хоногто ябаба. Тэдэнэр хадаа манай Эхэ ороной гайхамшагта илалтанууд тухай, советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай гадаадын политика тухай ба бусад темэнүүдээр хамтадаа 186 хөөрэлдөөнүүдые ба элидхэлнүүдые малшадай дунда үнгэргэжэ, 93 ханын газетэнүүдые болон «дайшалхы хуудаһануудые» гаргаһан байна. Мүн малай гүүртэнүүдэй улаан булангуудтань политическэ болон уранзохёолой литература нэмэжэ үгэбэ.

Тэдэ агитбригадануудта хабаадагшад нүхэр Н. Г. Гомзяков, М. Н. Южиков, С. Т. Жаргалова, В. И. Бубнова ба бусад малшадай дунда һонин һонин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

В. Бальжиев.

Малаа һайнаар харууһална

Цыренжит Доржитарова Ториин аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна 2-дохи фермэдэ ахалагша һаалишанаар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Доржитарова 1950 оной турша соо өөрынгөө дааһан 14 үнеэдһээ 15 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Урда жэлнүүдтэ орходоо үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө хоёр дахин ехэ һү һаагаа. Гадна, өөрынгөө ажалһаа гадуур үбһэ хуряалгын үедэ 120 центнер һайн шанартай үбһэ сабшажа, колхоздоо тушааһан байха юм.

Энэ фермэдэ ажалай эмхидхэл һайнаар табигданхай. Бүхы һаалишадай ба бүхы малшадай эршэмтэйгээр ажаллаһанай ашаар, гуа фермэ мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Фермын үнеэд мүнөө һайн шадалтайнууд юм. Үнеэдээ һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхын тулада һаалишад ба малшад хоорондоо мүрысэнэ. Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд саг үргэлжэ хаража үзэгдэдэг байна.

Д. Борбоев.

Дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба

«Эрдэм» совхозой (Мухаршэбэр) механизаторнууд эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха 4-дэхи кварталайнгаа түсэбые нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр болотор сүм дүүргэһэн байна.

Шэнэ һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй Указуудтай танилсаха зуураа, эндэхи механизаторнууд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр болотор бүхы машинануудаа һайн шанартайгаар заһабарилжа, хабарай полевой хүдэлмэридэ бүрин түгэсөөр бэлэдхэхэ гэжэ эдэнэр шиидэбэ. Абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула совхозой механизаторнууд улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад.

П. Степанов.

Хүгжэлтын замаар

1950 ондо Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй сомоной хоёр колхозууд нэгэдэжэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз болоһон юм. Энээнэй ашаар тус колхоз техникые гүйсэд дүүрэнээр ашаглан, ажахыгаа улам саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ бүри ехэ арга боломжотой болоо. Тус колхозой правлени ба партийна организаци адуу малай тоо толгой олошоруулха, тэдэнэй үүлтэрые һайжаруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ асуудалда горьтойхон анхаралаа хандуулна.

— Малай үбэлжэлгэдэ, илангаяа үбэлэй бэлшээри зүбөөр эмхидхэлгэдэ гүүртэнүүдые сомородхолго, тэдэнииие хүнүүдээр бүридхэлгэ, дулаан байрануудаар хангалга угаа ехэ удхашанартай. Колхозойнгоо томодхогдоһоной ашаар энэ асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ байнабди, — гэжэ партийна организациин секретарь нүхэр Буянтуев хөөрэнэ.

Малажалай шухала шухала участогуудта, фермэнүүдые даагшаар 28 коммунистнуудые томилоод, малай үбэлжэлгэ энэ колхоз һайнаар үнгэргэжэ байна. Жэшээнь, Даши Жаповай ба Жалсан Санжиевай харууһалдаг адуун һүрэгүүд һайнаар үбэлжэжэ байна. Адуунуудайнь хүсэ тамир һайн. Эдэнэр жэл бүри адуун һүрэгүүдээ жэшээтэ һайнаар харууһалдаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 гүүдһээ 80—85 унагадые абажа түлжүүлээ һэн. Һайн амжалтануудые түйлажа ябадаг малажалай түрүүшүүл энэ колхоздо нилээд олон. Үнгэрэгшэ жэл соо энэ колхозой адуу малай тоо толгой нилээд олошороо, тэрэнэйнь талмай ехээр нэмээ. 1950 ондо малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар сүм дүүргэгдэһэн байна.

Колхозно үйлэдбэриин хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар энэ колхоз ехэшэг хүдэлмэри хэжэ эхилэнхэй. Хүндэ хүдэлмэриинь шухала участогууд 1953 оной январиин 1 болотор сүм механизацилхаар хараалагдана. Энээндэ 1.300 мянган гухэриг мүнгэ колхоз һомолоод, үнгэрэгшэ жэлэй туршада племенной гүүртэнүүдтэ хүсэ ехэтэй лини татахын тулада столбнууд зоогдоод, тэжээл буйлуулгын гэрэй барилгын хүдэлмэринь 80 процент дүүргэгдээ. Худагуудынь малтагданхай. Электрын хүсөөр үнеэ һааха агрегадууд племенной гүүртэнүүдтэ тогтоогдохоор бэлэдхэлэй хүдэлмэри 1951 он соо дүүрэхээр хэгдэжэ байна.

Культурна ажабайдалай талаар энэ колхоз мүн лэ нилээд ехээр хубилаа. Колхоздонь 2 клуб, 2 эхин һургуули, библиотекэ, амбулатори, ветеринарна участок, электростанци, радиоузел, телефонно коммутатор, пекарни, бани, механизированнэ зерносушилка ба бусад олон объектнүүд баригданхай. Энэ колхоз хоёр шэнэ автомашина, «Победа» ба хүдөө ажахын олон машинануудые үнгэрэгшэ жэлдэ худалдажа абаа. Гадна, колхозник бүхэнэй гэртэ радио, электрын гал оруулагданхай. Малажалай фермэнүүд, полевой станда улаан булангууд ба радиоприёмнигууд тодхогдоһон байна. Һаамхай үнеэдэй гүүртэнүүд бүхэндэ бани баригданхай. Гадна үүлтэртэ малай фермэнүүдые электрын гэрэлээр хангахын түлөө проводануудые татажа эхилэнхэй.

Һүүлэй хэдэхэн жэл соо энэ колхоз ехэхэн амжалтануудые туйлаһан байна. Энээндэ шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Ж. Ванкеевэй үүргэ ехэ байна. Үрмын адаг гэжэ нютагай һунгагшад нүхэр Ванкеевые Сэлэнгын аймагай Соведтэ депутадаар һунгаһан байна. Мүн энэ колхозой 20 эрхим хүнүүд Юрөөгэй сомоной Соведэй депутадуудаар һунгагдаа. Тэдэнэй тоодо эрхим һаалишан Гарма Очирова, хонишон Б. Н. Цыренова ба бусад оролсоно.

Мүнөө РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ партийна организациин хэдэн олон агитаторнууд бүхы колхозникуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Эрхим агитаторнууд нүхэд Мункожапов, Найданов ба бусад һунгагшадта Сталинска Конституциин агууехэ принципүүд, манай Эхэ ороной гайхамшагта ехэнүүд илалтанууд тухай, эб найрамдал хамгаалхын түлөө Советскэ правительствын эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байһан тухай хэлэжэ үгэнэд.

1951 ондо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой улам ехэнүүд амжалтануудые туйлахань лабтай.

Д. Дармаева.

„СОВЕТСКЭ АРАД СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ҺЭРГЭЭН БОДХООХЫН БА ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛДЭ" ГЭҺЭН ТЕМЭЭР ЗАНЯТИ ХАЙШАН ГЭЖЭ ХЭХЭБ

«Советскэ арад СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ» гэһэн темэ хадаа манай ороной мүнөө үеын байдалтай сэхэ холбоотой. Энэ темын материалые шудалан үзэлгэ хадаа дайнай һүүлэй үедэ советскэ гүрэнэй эрхилжэ байһан асари ехэ зохёон байгуулагша ажал-ябуулга тухай һурагшадта эли тодоор ойлгуулха, коммунистическэ байгуулалтын ээлжээтэ зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ойлгоходонь туһалха байна.

«Советскэ арад СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ» гэһэн темые шудалан үзэлгэдэ программын ёһоор найман час хараалагдана. Энэ сагые удаадахи ёһоор хубааха гэжэ һайшаан дурадхагдана:

1. Дайнай һүүлэй Сталинска табанжэлэй түсэб—2 час.
2. Советскэ промышленностиин амжалтанууд — 2 час.
3. Советскэ хүдөө ажахын амжалтанууд—2 час.
4. Советскэ арадай материальна ба культурна хэмжээнэй ургалта—2 час.

* * *

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ дайнай һүүлэй табанжэлэй түсэб хадаа гитлеровскэ Германиие бута сохихо ябадалые дүүргээд, японско империалистнуудта эсэргүү дайшалхы ябуулганудые советскэ сэрэгүүдэй үшөө хэжэ байха үедэ, 1945 оной август соо ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй болон советскэ правительствын даалгабаряар СССР-эй Госпланаар зохеогдожо эхилһэн юм гэжэ һануулаад, «Дайнай һүүлэй сталинска табанжэл» гэһэн разделээр хөөрэлдөөе эхилхэ хэрэгтэй. Илагдашагүй ехэ хүсэ шадалтай советскэ гүрэн лэ хадаа өөрынгөө хүгжэлтын шэнэ, амгалан тайбан үеын түсэбые үшөө дайнай үргэлжэлжэ байһан эрхэ байдалда зохёожо шадаха байба гэжэ пропагандист шухалашалан зааха ёһотой. Манай орондо немецко-фашистска булимтаргашадай ушаруулһан тон ехэ гарза гээлтэ тухай пропагандист һурагшадта һануулха юм. Тиихэдээ брошюра соо заагдаһан тоонуудые харуулха хэрэгтэй. Гансал советскэ гүрэн хадаа социалистическэ байгуулалтын тон ехэ булюу һайн байһандань түшэглэн, богонихон болзор соо дайнай һүүлэй бэрхэшээлнүүдые дабажа, арадай ажахые һэргээн бодхоожо ба урагшань дабшуулжа шадаа гэжэ пропагандист заана.

Дайнай һүүлдэ гол капиталистическэ оронууд дотор ажахые шэнэдхэн байгуулжа байһан тухай мэдээнүүдые сасуулхын тулада харуулха хэрэгтэй. США-дэ болон капитализмын бусад оронуудта шэнэ экономическа кризис зайлуулшагүйгөөр ургана, хүдэлмэригүйшүүл олошорно, ажалшадай гүйраншалга ехэдэнэ. Гансахан Америкын Холбоото Штадууд дотор хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 18 миллион шахуу болоо. 1950 оной эхин багта бүхы капиталистическэ оронууд дотор хүдэлмэригүйшүүлэй болон хүдэлмэригүй шахуу хүнүүлэй тоо 45 миллион шахуу байгаа, тэрэ тоонь үдэр еоэхэ бүри ургана.

Саашань пропагандист дайнай һүүлэй табанжэлэй гол зорилгонууд тухай хэлэхэ байна.

Дайнай һүүлэй табанжэлэй зорилгонуудые ... нүхэр Сталин 1946 оной февралиин 23-да зааһан юм. Сталинска энэ хүтэлбэрилхы заабаринь 1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуули соо хайшан гэжэ бэелүүлэгдээб гэжэ пропагандист тодорхой тоонууд болон баримтануудаар харуулна.

Табанжэлэй түсэбөөр 1950 ондо СССР-эй промышленность 1940 онтой сасуулбал 48 процент ехэ продукци үйлэдбэрилхэ, тиихэдэ хүдөө ажахы—27 процент ехээр продукци үйлэдбэрилхэ байна.

Хүндэ промышленность болон түмэр замай транспортые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ хэрэгтэ Хуули соо түрүүшын ээлжээнэй анхарал табигдана, тэрэ хадаа оронойарадай ажахын бүхы һалбаринуудые амжалтатайгаар хүгжөөлгын шиидхэхы услови мүн болоно.

Орон дотороо хэрэглэлэй гол зүйлнүүдые элбэг болгожо, Советскэ Союзай арадуудай материальна жаргалта байдалые саашадань һайжаруулхын зорилгоор, хүдөө ажахын шэнэ хүгжэлтэ, арад зондо хэрэгтэй зүйлнүүдые бүтээдэг промышленностиин шэнэ хүгжэлтэ саашадаа түсэбөөр хараалагдана.

СССР-эй арадай ажахын бүхы һалбаринууд доторхи саашанхи техническэ хүгжэлтын хэрэгтэ түсэб соо тусхай анхарал хандуулагданхай.

Хуушан предприятинуудые һэргээн бодхоохо ба шэнэнүүдые бариха тодорхой түсэб Хуули соо хараалагдаа. Түсэб хадаа 5.900 предприятинуудые бариха ба һэргээн бодхоохо гэжэ хараална.

Дайнай урда тээхи 1940 онтой сасуулбал 1950 ондо иимэ юумэ хэхэ гэжэ табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаа гэбэл: хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салин хүлһэнэй жэлэй дунда зэргын хэмжээе 48 процентээр дээшэлүүлхэ, культурно-ажабайдалай хэрэгсэлнүүдтэ гүрэнэй гаргашануудые хоер хахад дахин ехэ болгохо, гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай рознично эд бараанай эрьесын хэмжээе 28 процентээр үргэдхэхэ. Советскэ арадай түйлаһан показательнуудтай удаадахи занятинууд лээрэ сасуулхын тулада пропагандист болбол арадай ажахын гол һалбаринуудай талаар табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан гол показательнуудые һурагшадта һануулна.

Дайнай һүүлэй табанжэлэй гол даалгабаринуудые тоо баримтануудаар харуулаад, пропагандист болбол дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэб хадаа Советскэ Союзай экономическа ба сэрэгэй хүсэ шадалые шэнээр дээшэлүүлхэ, советскэ арадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе саашадань һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагданхай гэһэн тобшолол гаргаха байна. Дайнай һүүлэй табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ гээшэ манай орон дотор коммунизм байгуулха зам дээрэхи шэнэ шухала алхам болоно.

Шэнэ табанжэл хадаа советскэ хүнүүдэй тэмсэлэй программа болонхой. Манай орон дотор мүрысөөн дайнай хойто тээхи үеынхидэ адли тиимэ олониитын, тиимэ үргэн далайсатай үшөө хэзээшье байгаагүй юм. Хэдэн арбаад миллион хүдэлмэришэд, албахаагшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсана. Мүрысөөн ёһотол бүгэдэарадай болонхой.

Алдарта большевистскэ парти советскэ хүнүүдые патриотическа ажалда зоригжуулна ба эмхидхэнэ гэжэ пропагандист заана. Советскэ арадай ажалай хүсэ ехэтэ дэбжэлтэнь партийна, советскэ, ажахын, профсоюзна болон бусад организацинуудай тон ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэритэй тааралдана.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилжэ байдаг советскэ арадай эршэмтэй шанга тэмсэл тон ехэ амжалтануудаар алдаршаа. Арадай ажахыда дайнай урда тээхи хэмжээнь горьтойхоноор үлүүлэгдэв. Манай оронойбүхы ажалшадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээн ехээр дээшэлээ. Советскэ арад дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые миил дүүргэхэ бэшэ, харин үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн оролдолготой.

Темын нэгэдэхи разделээр хөөрэлдөө хэхэдээ һурагшадай үмэнэ иимэ асуудалнуудые табиха гэжэ һайшаан дурадхагдана гэбэл:

1. СССР дотор арадай ажахые амгалан тайбан байдалай замда оруулха хэрэг хайшан гэжэ ябуулагдааб?
2. Дайнай һүүлэй үедэ яахадаа капиталистическэ оронуудай экономикодонь дабагдашагүй бэрхэшээлнүүд, ажалшан олониитэдэнь шэнэ ядаралнууд тохеолдооб?
3. Нүхэр Сталин дайнай һүүлэй үедэ советскэ арадай үмэнэ ямар гол зорилгонуудые табяаб?
4. Яахадаа бүхы советскэ арад дайнай һүүлэй табанжэлые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө оролдоноб?

ХОЕРДОХИ ЗАНЯТИ

«Советскэ промышленностиин амжалтанууд» гэһэн разделээр хөөрэлдөө эхилхэдээ пропагандист болбол капиталистическэ оронууд дотор экономическа кризисэй шэнжэнүүдэй улам бүри элеэр бии боложо, промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй хорожо, хүдэлмэригүйшүүлэй олошоржо байхадань, Советскэ Союз дотор промышленность хэлбэрилтэгүй ургана гэжэ зааха ёһотой. Һүүлэй 20 жэлдэ манай промышленностиин ургалтын темпнь капитализмын гол оронойн — США-гэй промышленностиин ургалтын темпые 10 дахин үлүүлнэ. Энэ үе соо капиталистическэ промышленность бүхы дээрэ нэгэшье алхам урагшаа дабшангүй, нэгэл газартаа байна. Дайнай һүүлдэ советскэ промышленностиин валова продукци жэл бүри 20 гаран процент ургажа, дайнай урда тээхи үеынгөө хүгжэлтые үлүүлэв. 1949 ондо СССР-эй бүхы промышленностиин валова продукци дайнай урда тээхи 1940 оной үйлэдбэрие 41 процентээр үлүүлээ. 1949 оной эсэс багта промышленностиин бүтээн гаргаһан валова продукци хадаа табанжэлэй түсэбөөр 1950 ондо бүтээн гаргаха гэжэ хараалагдаһан хэмжээе үлүүлһэн байха юм. Дайсанай эзэмдэлгэдэ дайрагдаһан районуудай промышленна үйлэдбэри дайнай урда тээхи хэмжээндээ хүргэгдөө.

1950 оной хоёрдохи кварталда СССР-эй бүхы промышленностиин валова продукци 1949 оной хоердохи кварталайхитай сасуулхада 21 процентээр ургаһан байба.

Советскэ промышленностиин гайхамшагта амжалтанууд хадаа манай алдарта хүдэлмэришэн ангиин болон бүхы советскэ арадай эршэмтэй шанга патриотическа ажалай ашаар, манай социалистическэ Эхэ оронойалдар солын түлөө ажалай агууехэ баатаршалгада советскэ хүнүүдые жагсаадаг большевистскэ партиин зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ ажал-ябуулгын ашаар түйлагдаа.

Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро манай хүдэлмэришэн анги социалистическэ промышленностиин шэнэ амжалтануудай түлөө хайшан гэжэ тэмсэнэб гэжэ саашадань пропагандист хэлэнэ. Энэ тэмсэлэй шухалын шухала түлхисэнь хадаа хүдэлмэришэдэй хоорондохи, бригаданууд, цехүүд болон предприятинуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөн мүн болоно гэжэ пропагандист заана. Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөн хүдэлмэришэдэй мэргэжэл мэргэжэлээр үргэдэн дэлгэрнэ. Табанжэлэй даалгабаринуудые болзорһоон урид дүүргэхын түлөө стахановецуудай хүдэлөөн фабриканууд болон заводууд дээрэ дэлгэрээ. Хэдэн мянгаад, хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэд табанжэлэйнгээ даалгабаринуудые дүүргээд, ерэхэ табанжэлэйнгээ даалгабари дүүргэжэ байна. Олон хүдэлмэришэд хорин жэлэй, бүри гушаншье жэлэй даалгабаринуудые дүүргэнхэй. Продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө, өөрынь үные химдаруулхын түлөө, түхеэрэлгэнүүдые эрхимээр хэрэглэхын түлөө мүрысөөн тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр дэлгэрээ. Үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдтэй наукын ажал-ябуулагшадай зохеон байгуулагша холбоо барисаан бэхижээ, ургаа.

Пропагандист суута стахановецуудай нэрэнүүдые нэрлэн заагаад, тэдэнэрэй ажалай дүршэл арга тухай хэлэжэ үгэхэ, үйлэдбэри дээрэ гайхамшагта амжалтануудаа хайшан гэжэ түйлаһан тухайнь тайлбарилха ёһотой. Жэшээлхэдэ, шлифовальна станогуудай Московско заводой токарь, Сталинска шангай лауреат Павел Быков тухай хэлэжэ үгэхэдөө, металл үйлэдбэрилгые хайшан гэжэ түргэдхэһэн тухайнь хэлэхэ шухала. Практическа хэдэн олон туршалгануудые хэһэнэйнгээ эсэстэ Павел Быков хэды түргэнөөр ба һайнаар отолхо арга олоһон байха юм. Урдань дайнай урда тээ токарьнууд-станок бүтээгшэд минутада 30—40 метр скоростьтойгоор хүдэлмэрилдэг һэн. Улам бүри мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ, уралан нарижуулга хэжэ, ниитэ болон техническэ культураа дээшэлүүлжэ минута соо мянга гаран метр скоростьтойгоор отолхо арга олоо.

Московско «Калибр» заводой микрометрнүүдэй цехын ахалагша мастер Сталинска шангай лауреат Николай Российский коллективнэ стахановска хүдэлмэриин үүсхэлшэ болоо. Николай Российскиин хүдэлмэрилдэг цехынь орон дотороо эгээл түрүүшын стахановска цех болонхой. Энэ цех табанжэлэй һүүлшын жэлдэ гэжэ хараалагдан түсэблэгдэһэн үйлэдбэриингөө хэмжээдэ 1947 оной сентябрь соо хүрэһэн юм. Тэрэ цехын хүдэлмэришэд тиимэ ехэ гайхамшагта юумэ хайшан гэжэ түйлааб? Оролдолго ехэтэ техническэ һуралсалай ашаар, ажалые һайнаар эмхидхэһэнэй, шэнэ технологи нэбтэрүүлһэнэй, научна хүдэлмэрилэгшэдэй туһаламжын ашаар, социалистическэ мүрысөөнэй агууехэ хүсэнэй ашаар тиимэ амжалтануудые түйлаа.

Дайнай һүүлэй табанжэлэй суута стахановецуудай ажалай түрүү дүршэл арга тухай тодорхой материалнуудые пропагандист иимэ номууд болон брошюранууд соо олохо байна гэбэл: «Мастерай үгэ», Профиздат, 1948 он; «Хурдан скоростеор», Профиздат, 1949 он; «Шанарай түлөө тэмсэлдэ манай олоһон дүй дүршэл» гэжэ А. Чуткин гэгшын ном, «Московский рабочий» гэжэ хэблэл 1950 он; «Амжалта хайшан гэжэ түйлагданаб» гэһэн Н Васильевай ном, «Московский рабочий» гэжэ хэблэл, 1950 он; «Шэнэ сталинска табанжэлэй стахановецууд» гэжэ нэрэтэйгээр профиздадай гаргадаг брошюранууд, центральна болон нютагай газетэнүүд соохоо олохо байна.

Бүхы орон дотороо мэдээжэ болоһон гайхамшагта стахановецуудай амжалтанууд тухай хэлэхэ зуураа, пропагандист болбол өөрынгөө предприятиин, городой, районой областиин түрүү хүдэлмэришэдэй нэрые нэрлэжэ, һурагшадай мэдэхэ предприяти дээрэхи социалистическэ мүрысөөнэй жэшээнүүдые харуулха юм.

Социалистическэ мүрысөөн олониитын хадаа хүсэтэй, социалистическэ мүрысөөн олониитын үүсхэлые дэлгэрүүлнэ, тэрээн дотор манай арадай советскэ патриотизм эли тодоор харагдана гэжэ хөөрэлдөөнэйнгөө үедэ хэлэхэ гээшэ онсо шухала. Социалистическэ мүрысөөн капиталистическэ конкуренцидэ орходоо тад ондоо гэжэ харуулха хэрэгтэй.

Манай орон дотор түрүү хүдэлмэришэд өөрынгөө хүдэлмэриин дүршэлые нюудаггүй, харин бусадта дамжуулдаг, гээгдэгшэдтэ туһалдаг байха юм. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олон мянган хүнүүд халан абадаг, тэрэнь үйлэдбэриин саашадаа ниитэ дээрээ хүгжэхэ арга бии болгоно.

Промышленность дотор социалистическэ мүрысөөн хадаа тоогой болон шанарай показательнуудые һайжаруулхын түлөө, өөрын үные химдаруулхын түлөө, үйлэдбэриин бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхын, арбилалта хэхэ гуримые наринаар сахихын түлөө дэлгэрнэ.

Түсэбһөө галуур нөөсэ хэхын түлөө, предприятинуудай эрьесын мүнгэ зөөриин эрьелтые түргэдхэхын түлөө социалистическэ промышленность дотор дэлгэрһэн хүдэлөөнэй тон шухала байһан ябадалда хөөрэлдөөн соогоо онсо анхаралаа табиха хэрэгтэй. Түсэбһөө гадуур нөөсэ хэхэ гээшэ, эрьесын мүнгэ зөөриин эрьелтые түргэдхэхэ гээшэ юун бэ гэжэ нютаг дээрэхи эли тодо жэшээнүүдээр тайлбарилха хэрэгтэй. Иимэ жэшээ харуулжа болохо байна гэбэл: манай промышленностиин эрьесын мүнгэ зөөриин эрьелтые гансахан нэгэ үдэрөөр түргэдхэбэл арадай ажахыда нэгэ миллиард шахуу түхэриг сүлөөлэгдэн үгтэхэ байна.

Гэмтэһэн районуудай промышленностиие һэргээн бодхоохын түлөө советскэ арадай тэмсэл тухай саашань пропагандист хэлэнэ. Һандаргатдаһан промышленностиие һэргээн бодхоолго манайда үшөө дайнай үедэ, немецко-фашистска булимтаргашадһаа зарим районуудай сүлөөлэгдэмсөөр эхилһэн юм гэжэ пропагандист заана. Немецкэ эзэмдэлгэһээ сүлөөлэгдэһэн районуудта ажахые һэргээн бодхоохо тушаа хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай СССР-эй Совнаркомой болон ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол нүхэр Сталинай үүсхэлээр 1943 ондо баталагдан абтаһан юм гэжэ пропагандист хэлэнэ. Немецүүдэй эзэрхэлгын хойшолонгүүдые немецкэ эзэмдэлгэһээ сүлөөлэгдэһэн районуудта богонихон болзор соо хүсэд усадхаха гэһэн зорилго нүхэр Сталин советскэ арадай урда табяа.

Бусад зорилгонуудые шиидхэһэндэл адляар мүн энэ хүшэр ба ехэ зорилго шиидхэлгэ советскэ арад большевистскэ партиин ударидалга доро угаа ехэ амжалтануудые түйлаа. Дайсанай эзэмдэлгэдэ ороһон районуудта бүри 1949 оной эсэс багта промышленна үйлэдбэриин дайнай урда тээхи хэмжээн түйлагдаһан байгаа гэжэ һурагшадта һануулаад, пропагандист болбол бүгэдэарадай энэ асари ехэ хүдэлмэри тухай хэлэхэ байна. Хэрбээ дайсанай эзэмдэлгэдэ ороһон районуудта ажаһуудаг һурагшад байгаа һаань, нютагай баримтануудые заатагүй харуулха шухала. Дайнһаа тоншье багаар хохидоһон Европын капиталистическэ гүрэнүүд дайнай һүүлдэхи бэрхэшээлнүүдые дабажа шадахагүй байһан хадаа эрид хатуу зүришэлдөөнүүдэй абарга соо мүнөө хүрэтэр байһаар гэжэ зааха хэрэгтэй.

Саашань пропагандист социалистическэ промышленностиин амжалтанууд тухай хэлэнэ. Тиихэ зуураа брошюра соохи мэдээнүүдые харуулха, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэлнүүд соохоо болон 1950 оной эхиндэ СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай кампаниин үедэ һунгагшадай үмэнэ парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһэн үгэ соохоо тоо баримтануудые харуулха шухала.

Табанжэлэй дүрбэн жэл соонь советскэ арад гүрэнэй болон кооперативна жэжэ предприятинуудые тоолонгүйгөөр, гүрэнэй 5200 предприятинуудые бариһан, һэргээн бодхооһон ба ашаглалгада оруулһан байна.

Капиталистическэ оронууд дотор ондоо байна. США дотор промышленна үйлэдбэри таһалгаряагүй доошоо ороно. Олониитын хэрэглэлэй продукци гаргадаг үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүд капитализмын бусад оронуудтахидал адли США дотор дүүрэн шадал соогоо хүдэлмэрилнэгүй. 1946 ондо США дотор промышленна үйлэдбэриин хэмжээн дайнай үеынхиһээ 20 процент доошоо ороһон, үйлэдбэриин аппарат тон олоороо хооһон байдаг болоһон юм. США-гэй промышленностиин продукциин хэмжээн 1949 оной октябрьда 1948 оной октябриинхиһаа 22 процент бага байгаа. Европейскэ нэгэшье капиталистическэ орон промышленнэ үйлэдбэриингөө дайнай урда тээхи хэмжээндэ үшөө хүрөөдүй.

Советскэ промышленностиин амжалтанууд тухай хөөрэжэ дүүргэхэ зурраа, пропагандист һурагшадай анхаралые ээлжээтэ шухала зорилгонуудта хандуулха ёһотой. Тиихэдээ манай предприятинуудай дутуу дунданнуудые зааха шухала. Зарим зүйлэй продукцияар, зарим показательнуудаар табанжэлэйнгээ даалгабарие хүсэд дүүргэдэггүй предприятинууд үшөө бии.

Манай промышленность тогтоогдоһон бүхы показательнуудые дүүргэжэ, дайнай һүүлэй табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадахашье, дүүргэхэ ёһотойшье байна гэжэ пропагандист хэлэнэ. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ, техникые һайнаар хэрэглэхэ, шэнэ техническэ нээлтэнүүдые, шэнэ машинанууд болон түхеэрэлгые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ ябадал болоно. Өөрынь үные химдаруулха тушаа даалгабаринуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, үлүү гаргаша хэхэгүй, гээлтэтэй тэмсэхэ, түүхэй эдые, материалнууд, тулишэ, электроэнерги арбилха, арадай зөөрие гамнаха, промышленна продукциие миил ехэ болгохын түлөө бэшэ харин продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэхэ гэжэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые парти уряална. Советскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго хадаа арадай ажахын гүрэнэй түсэбүүдые бүхы показательнуудаарнь болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үшөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал болоно.

Темын энэ разделээр хөөрэлдөө хэхэдээ удаадахи асуудалнуудые һурагшадтай хамта зүбшэн хэлсэхэ гэжэ һайшаан дурадхагдана:

1. Дайнай һүүлэй үедэ социалистическэ промышленностиин гол амжалтанууд ямар бэ?

2. Социалистическэ мүрысөөнэй болон стахановска хүдэлөөнэй хүсэниинь ямар бэ?

3 Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлгын замууд ямар бэ?

ГУРБАДАХИ ЗАНЯТИ

«Советскэ хүдөө ажахын амжалтанууд» гэһэн гурбадахи разделээр хөөрэлдөө эхилхэдээ, дайнай дүүрээд байхада хүдөө ажахын байдал илангаяа хүндэ байһан юм гэжэ зааха хэрэгтэй. Дайнай үедэ хүдөө ажахыдахи хүдэлмэрилэгшэдэй тоо ехээр хороо, хүдөө ажахын техническэ зэбсэгжэл ехээр һулараа, тарилгын талмай хороо, ургаса доошоо ороо. Тиихэдэ СССР-эй европейскэ хубиин горьтойхон территори дээрэ 1946 ондо ехэ ган гасуур болоо. Тиимэ ган гасуур гэжэ һүүлэй 50 жэлдэ болоогүй юм.

Үмсын таряашадай ажахытай, капиталистическэ байгуулалтатай эрхэ байдалда эдэ бүхы бэрхэшээлнүүд олониитын үлэсхэлэн байдалда, бүхы хүдөө ажахын унаха ябадалда хүргэхэ һэн гэжэ пропагандист заана. Зүгөөр колхозно байгуулалтын түгэлдэр хүсэнэй ашаар, таряашад тухай большевигүүдэй партиин болон советскэ гүрэнэй агууехэ анхарал оролдолгын ашаар манай хүдөө ажахыда тиимэ юумэн болоогүй.

Тиимэ юумэ болохоһоо байтагай, богонихон болзор соо социалистическэ хүдөө ажахы шэнэ ехэ дэбжэлтэ түйлаа.

Таряашад тухай большевистскэ парти, советскэ гүрэн хэды ехэ анхарал оролдолго гарганаб гэжэ элеэр харуулхын тулада, 1946 ондо нүхэр Сталинда Курска областиин колхозникуудай бэшэһэн бэшэг соохоо тодорхой жэшээ харуулжа болоно. 1946 ондо тохёолдоһон шэнги тиимэ ган гасуур хадаа урданай сагта областиимнай хүдөө ажахые хэдэн жэлээр шонь хаяха байгаа гэжэ Ку[...] областиин колхозникууд бэшэ[...] Тиихэдэ советскэ засагай [...] областиин колхозникууд 4 м[...] он гаран пүүд таряа, 600 тр[...] горючи болон үрһэ таряа гүр[...] абаа. Курска областиин колхо[...] тиимэ ган гасуур зунай һ[...] 1946 оной намар 1945 оно[...] орходоо 106 мянган гектар [...] тарилга хээ, тиихэдэ намара[...] дүрбэ дахин ехээр хахалаа!

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1947 [...] февральска Пленумэй тү[...] шиидхэбэри дайнай һүүлдэ [...] хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэ[...] тон ехэ үүргэ дүүргээ. Арад[...] до элбэг дэлбэг [...] хоол, хүнгэн промышлен[...] дэ түүхэй эд богонихон болзо[...] байгуулха, гүрэнэй шухала р[...] нүүдые бэлдэн суглуулха гэһэ[...] рилго ВКП(б)-гэй ЦК табяа[...] Ороохо таряа үйлэдбэрилгы[...] най урда тээхи хэмжээе гү[...] жэлэй турша соо һэргээн бо[...] хо, техническэ культурану[...] түргэнөөр һэргээн бодхоохо[...] хүгжөөхэ ябадал, малай тоо [...] гойе олошоруулха ба ашаг [...] мыень дээшэлүүлхэ ябадал т[...] ха гэжэ шиидхэгдэһэн байха[...] Колхозууд болон совхозууд [...] ногоо тарилсаһан политой зү[...] вооборoдуудые эрхилхэ, оро[...] таряа шэлэгдэмэл сортын ү[...] тариха гэжэ шиидхэгдээ һэн. [...] най хүдөө ажахын техническ[...] зые дээшэлүүлхын тулада, [...] торнууд, комбайнууд болон [...] ажахын бусад машинануудые [...] зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдб[...] гээ дээшэлүүлхэ гэһэн даалга[...] советскэ промышленность аб[...] юм.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй феврал[...] Пленумэй шиидхэбэрие сов[...] арад хүдөө ажахые һэргээн [...] хоолгын ба хүсэтэйгөөр хүги[...] гын дайшалхы программа бо[...] хүлеэн абаа. Тус шиидхэбэри [...] ветскэ таряашадые шэнэ хү[...] болгоо. Газартаряалангай ку[...] рые ба малажалай ашаг ш[...] дээшэлүүлхын түлөө социали[...] ческэ мүрысөөн үзэгдөөгүй ех[...] гэн далайсатайгаар деревнидэ [...] гэрээ. Таряан ажалда болон [...] ажалда амжалта түйлаһанай [...] лөө хүдөө ажахын түрүүшү[...] Социалистическэ Ажалай Ге[...] нэрээзэргэ олгохо ба тэдэнэрые [...] денууд болон медальнуудаар [...] наха тухай СССР-эй Верховно[...] ведэй Президиумэй Указууд [...] циалистическэ мүрысөөнэй ам[...] танууд дотор тэрэшэлэн ехэ [...] гэ дүүргээ.

ВКП(б)-гэй ЦК болон сове[...] правительство колхозуудые эм[...] хэлэй-ажахын талаарнь сааша[...] бэхижүүлхэ тушаа хэдэ хэдэн [...] хэмжээнүүдые абаа. Колхозно [...] байдалай гол хуули мүн бол[...] хүдөө ажахын артелиин Устав[...] дэһэн ябадалнуудые усадхаха [...] шаа хэмжээнүүд тухай ВКП(б[...] ЦК-гэй болон советскэ прави[...] ствын мэдээжэ тогтоолой тон [...] удхашанарые хөөрэлдөөн со[...] хэлэхэ шухала.

Парти, правительство бо[...] колхозууд дотор ажалые зү[...] эмхидхэхэ гэһэн асуудалда, үй[...] бэриин саг үргэлжын бригада[...] дые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэхэ[...] харал хандуулна.

Хүдөө ажахые һэргээн бо[...] хо ба саашадань хүгжөөхэ та[...] парти, правительствын абаһан [...] жээ-ябуулгануудай тон ехэ э[...] мическа болон политическэ [...] шанарые тайлбарилан хэлэхэ [...] раа, пропагандист болбол [...] хэмжээ-ябуулганууд колхозу[...] эмхидхэлэй-ажахын талаарнь [...] жүүлхэ хэрэгтэ ямар үүргэ дү[...] һэниинь тодорхой жэшээнүүд [...] рэ харуулха ёһотой (колхозни[...] дай дунда ажалай жаяг зар[...] бэхижээ, колхозник бүхэнэй [...] һон ажалта үдэрэй тоо горьто[...] болоо, ажалай бүтээсэ дээш[...] гэхэ мэтэ) Энээнние гэршэ[...] тулада нютагайнгаа колхозу[...] ажабайдалһаа жэшээ, баримта[...] дые харуулха хэрэгтэй.

Колхозно байгуулалтые са[...] дань бэхижүүлхэ тушаа абт[...] хэмжээнүүд, олон миллион кол[...] нигуудай үйлэдбэриин эдэбхини[...] лон үүсхэлэй таһалгаряагүй ур[...] та хадаа социалистическэ газа[...] ряалангай шэнэ хүсэтэ ургал[...] ба колхозно таряашадай жарг[...] байдалай һайжаралтын шухал[...] шухала эшэ үндэһэниинь болоо[...]

1949 ондо социалистическэ [...] дөө ажахын валова продукци [...] хы дээрээ дайнай урда тээхи [...] оной хэмжээе үлүүлээ Хүдөө [...] хыда ороохого таряанай пробл[...] шиидхэгдэнхэй — ороохото кул[...] рануудай валова ургаса 7. 6 [...] лиард пүүд боложо. 1949 оной [...] жээ үлүүлээ. [...] бөөр 1950 [...] хэмжээндэ хүрэхэ шахуу байна.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюур[...])

„СОВЕТСКЭ АРАД СССР-эй АРАДАЙ ЖАХЫЕ ҺЭГГЭЭН БОДХООХЫН БА ХӨӨХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛДЭ“ гэһэн темээр заняти хайшан гэжэ хэхэб

(Үгэ(хэг)

...н дотор тарилгын талмагүй үргэдэнэ. 1950 ...н талмай 1949 онойбал зургаан миллион ...хэ болоо.

...прель соо СССР-эй ...эй Совет болон ...IК колхозно болон ...ын ашаг шэмэтэ мал...өөхэ гурбан жэлэй ...н абаа, мяха, сало, һү, ...үйлэдбэрилгые, мүн ...нгэн промышленность...арһа, ноһо болон бу...д үйлэдбэрилгые 1948 ...суулбал 1951 ондо нэ...бага бэшээр ехэ бол...ломжо олгохо аргатай...малажалай тоо тол...улха ба ашаг шэ...лүүлхэ ябадал ханга...лго табяа.

...европейскэ хубидахи ...ото талын районууд...ргтууритай ургаса хан...оли хамгаалха модо ...гоо тарилсаһан поли...одуудые дэлгэрүүлхэ, ...анууд ба сөөрэмүүдые ...а нүхэр Сталинай үүс...ан абтаһан түсэбые ...эшэ СССР-эй хүдөө ...дань хүгжөөлгэдэ ...ашанартай.

...ба совхозно нийтын ...малажалые хүгжөө...лэй түсэб тухай, мүн ...байгаалиие шэнэдхэн ...алинска агууехэ түсэб ...хэдээ пропагандист ...орон доторшье, мүн ...публика, хизаар, об...колхоз, совхоз соошье ...эй хайшан гэжэ дүүр...ан тухай һүүлэй мэ...рүүлхэ ёһотой. СССР...э хубидахи талын ба ...н районуудта үндэр ...й ургаса хангахын ...гаалха модо һуулга...илсаһан политой се...е дэлгэрүүлхэ, уһа...уд ба сөөрэмүүдые ...й хэрэг дээрэ бэелүү...ан тухай тоо болон ...ые пропагандист бол... Министрнүүдэй Со... ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ...релиин 21-нэй «Прав...рдоһон тогтоол cooһoo ...о байна. Колхозно ...нийтын ашаг шэмэтэ ...хүгжөөхэ түсэб тухай ...ургэлтын ябаса тухай тэрэшэлэн СССР-эй ...эй Соведэй болон ...К-гэй тогтоол соо тун... (1950 оной мартын ...да»).

...хоёрдохи кварталда ...нистрнүүдэй Соведэй ...нтральна Статистичес...ин тунхаглаһан удаа...льнуудые пропаган...эн хэрэглэхэ байна ...нийтын малай тоо ...оной нэгэдэхи хахадай ...асуулбал 1950 оной нэгэдэхи хахадай эсэстэ иимээр олошороо гэбэл: эбэртэ бодо мал —15 процент, гахайнууд —52 процент, морид —18 процент, хони ба ямаад —16 процент олошороо; шубуудай тоо толгой хоёр дахин шахуу олон болоо. СССР-эй европейскэ хубидахи талын ба модото талын районуудай колхозууд, лесхозууд болон совхозууд 1950 оной хабар поли хамгаалха модо 700 мянгаһан гектарта —1949 оной хабарайхиһаа хоёр хахад дахин ехээр һуулгаһан ба тариһан байха юм. 1950 ондо модо һуулгаха жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ.

Большевистскэ парти, нүхэр Сталин түрүү мичуринска агробиологическа наукые хүгжөөхэ тухай, тэрэнэй туйлалтануудые социалистическэ газартаряалангай практикада нэбтэрүүлхэ тухай онсо анхарал оролдолго гаргана. Тэрэнь манай хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ ба һалбаруулхын тула тон ехэ перспективэнүүдые бии болгоно. ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ ба дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ, советскэ агрономическа наукын бүхы эрхим туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулна.

Хүдөө ажахые механизацилха хэрэгтэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Хүдөө ажахын элдэб машинануудай олон болоһоной ашаар, манай колхозууд болон совхозууд доторхи ажал индустриальна ажалда адлирхуу боложо байна. Олон колхозууд өөрын агрогородуудые байгуулжа эхилээ. Электрификаци болон радиофикациин талаар деревнидэ тон ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Город деревни хоёрой хоорондохи илгаань үгы боложо байна.

Энэ разделэй бүхы асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэхэдээ пропагандист центральна хэблэлһээ абтаһаншье, мүн өөрынгөө колхоз, совхоз, МТС, район, область гэхэ мэтын ажабайдалһаа абтаһаншье жэшээ баримтануудые харуулха ёһотой.

Саашань хилын саана, капиталистическэ оронууд дотор ажалша таряашад хэды ехэ хүшэр хүндэ байдалда ажаһуунаб гэжэ харуулха шухала. Жэшээлхэдэ, США дотор томо газар эзэмдэгшэдэй гү, али банкнуудай һабарта ороһон хэдэн зуун мянган фермерскэ ажахынууд жэл бүри һандаран һалана. Хохидон һандарһан хэдэ хэдэн миллион фермэрнүүд хүдэлмэри ба зүһэм хилээмэ бэдэржэ оронойнгоо тала харгыгаар зайжа ябана. Пропагандист иимэ жэшээ харуулжа болохо байна. США дотор 1935 ондо 6,81 миллион фермэ байһан юм, тиихэдэ 1945 ондо миил 5,86 миллион фермэ бии байгаа. Тиимэ болохолоороо гансахан арбан жэл соо фермэнүүдэй тоо миллион шахуугаар үсөөрөө. Франциин, Италиин болон бусад капиталистическэ оронуудай таряашад хоёр дабхар мүлжэлгэ доро — американска капиталай мүлжэлгэ доро ба арадай интересүүдһээ урбаһан национальна буржуазиин мүлжэлгэ доро байна. Жэшээлхэдэ, Францида американска хүдөө ажахын товарнуудай импортын ехэ болоһондо хашагдан, хүдөө ажахын гол культурануудай —шэниисын, хара таряанай, овёсой болон хартаабхын тарилгын талмайнь 1949 ондо дайнай урда тээхиһээн үшөө 20—30 процент бага байбашье һаа, жэлһээ жэлдэ хорожол байна.

Хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ пропагандист болбол социалистическэ хүдөө ажахын хүгжэлтэдэхи ээлжээтэ гол зорилгонуудта һурагшадай анхарал хандуулна. Тиихэдээ мүнөө колхознигуудай өөһэдынь үүсхэлээр, советскэ гүрэнэй дэмжэлгэтэйгээр ба туһаламжатайгаар, жэжэ колхозуудые томо болгожо байһан ябадал социалистическэ газартаряалангые саашадань хүгжөөхэдэ тон шухала байна гэжэ зааха хэрэгтэй.

Жэжэ колхсзуудые томо. болгохо гээшэ социалистическэ хүдөө ажахые һалбаруулхын тулада шэнэ, имагта ехэ арга боломжонуудые бии болгоно.

Жэжэ колхозуудые томодхохо ябадал хадаа нийтын баялигые бэхижүүлнэ, колхознигуудай олзые ехэ болгоно, артельнүүдые хүтэлбэрилхэ ябадалые һайжаруулна гэжэ бодото байдал харуулаа. Колхозуудые нэгэдхэхэ ябадал хадаа колхозууд доторхи хүтэлбэридэ ехэ дүй дүршэлтэй ба мэргэжэлтэй хүнүүдые дэбжүүлхэ арга олгоно, хүтэлбэрилхы районно организацинуудай зүгһөө колхозуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгые һайжаруулна, колхозуудые хүтэлбэрилхэ тушаа тэдэнэй хүдэлмэриие тодорхой ба аша үрэ ехэгэй болгоно.

Темын энэ разделээр һурагшадтай хамтадаа удаадахи асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ гэжэ һайшаан дурадхагдана:

1. Большевистскэ парти болон советскэ правительство дайнай һүүлдэхи үедэ манай хүдөө ажахын үмэнэ ямар зорилгонуудые табяаб, тэдэ зорилгонуудынь ямараар дүүргэгдэжэ байнаб?

2. Колхозно ба совхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб ямараар дүүргэгдэжэ байнаб?

3. Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб хэрэг дээрэ ямараар бэелүүлэгдэжэ байнаб?

4. Жэжэ колхозуудые томо болгохо гээшэ манай хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн һалбаруулхын тулада ямар удхашанартайб?

А. НАБАТЧИКОВ.

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой библиотекэтэ мянга гаран томуу элдэб номууд тоологдоно. Зураг дээрэ: библиотекын эдэбхитэй уншагшад комсомолка Долгор Цыренжапова ба № 4 тракторна бригадын бригадир Бальжинима Цыбиков гэгшэд номуудые шэлэн абажа байна.

М. Минеевэй фото/

Сэлэнгын комсомолецуудай политическэ һуралсал

ВЛКСМ-эй Сэлэнгын айкомой ээлжээтэ пленум һаяхан боложо, комсомолецуудай политическэ һуралсалай ябаса ба аймагай XII комсомольско конференциие зарлаха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Нэгэдэхи асуудалаар ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Багов элидхэл хэхэ зуураа, 1950—1951 онуудай һуралсалай жэлдэ комсомолецуудай ба залуушуулай политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэриие аймагай комсомольско ахин организацинуудай зарим тэды һайжаруулһые тэмдэглэбэ. Аймагай комсомолецуудай олонхинь политическэ эрдэмээ дээшэлүүлнэ. «ВКП(б)-гэй түүхын Хураангы курсые» шудалха 10 кружок, 12 политһургуули, И. В Сталинай биографиие шудалха 9 кружок ба СССР-эй общественнэ ба гүрэнэй байгуулалтые шудалха 22 эхин политһургуули аймаг дотор хүдэлмэрилнэ.

Шахтинска, Ново-Селенгинскэ дунда һургуулинуудта, мотор заһабарилгын заводто, халхеэ холбооной 7-дохи дистанцида, Сталинай ба Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудта политһургуулинууд ба кружогуудай занятинуудай һонирхолтойгоор ба гүнзэгы удхатайгаар үнгэргэгдэдэг байһаниие элидхэлшэ тэмдэглээ.

Гэхэ зуура, комсомолецуудай ба залуушуулай политическа эрдэмые дээшэлүүлхэ хүдэлмэридэ ехэ дутуунуудай бии байһые пленум алирхайлба. Аймаг дотор үшөө 157 комсомолецууд политическэ һуралсалда хабаадуулагдаагүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын леспромхозой комсомольско организаци модо бэлэдхэлдэ ерэһэн комсомолецууд ба залуушуулые политһуралсалда мүнөө хүрэтэр хабаадуулаагүй байһаар. Политическэ гэгээрэлэй зарим кружогууд занятияа ехээр хожомдожо эхилһэн байна.

Элидхэл тушаа 10 хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр хадаа зарим кружогуудай ба политһургуулинуудай занятинуудай идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг тухай тэмдэглээ. Марксистско-ленинскэ теориие шудалхадаа комсомолецууд өөһэдынгөө организацинуудай урда табигдажа байһан бодото зорилгонуудтай холбоногүй

Үгэ хэлэгшэд болбол зарим комсомольско организацинуудта, илангаяа Галуута-Нуур станциин, Рудоуправлениин, мотор заһабарилдаг заводой ба аймагай центрын организацинуудта залуушуулай политическэ гэгээрэлдэ туһалха талаар лекци ба элидхэлнүүд үсөөн хэгдэдэг байһые тэмдэглээ. Мүн ВЛКСМ-эй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг комсомолецууд ба залуушуулай политическа һуралсалые һулаар хүтэлбэрилнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд хурсаар шүүмжэлээ.

Энэ асуудалаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри абтаа.

ВЛКСМ-эй аймагай конференциие 1951 оной январиин 6—7-до үнгэргэхэ гэжэ пленум дээрэ хэлсэгдээ.

В. Гумпылов.

Пропагандистнуудта туһаламжа

Улан-Удын Городской райкомой партийна кабинет ((даагшань нүхэр Гаврилов) партийна һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо 4 янзын группануудта заадаг пропагандистнуудта зорюулжа, хамта 22 семинарнуудые үнгэргөө. Эдэ семинарнууд дээрэнь методическа, практическа ба лекционно занятинууд болоо.

Семинарска занятинуудта партиин горкомой ба райкомой хүдэлмэрилэгшэд, дээдэ һургуулинуудай һурагшад хабаадуулагдана. Илангаяа нүхэд Н. И. Ербанов, И. Л. Дульбинов болон бусад занятинуудаа тон һонирхолтойгоор үнгэргэдэг байна.

НЮТАГАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ҮРГЭДЭНЭ

Нютагай промышленностиие улам үргэдхэн хүгжөөхэ хэрэгтэ парти ба правительство ехэ анхарал хандуулна Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо Улан Удэ городой нютагай промышленность нилээд амжалтануудые туйлаһан байна Бүтээн гаргаһан валова продукциинь оптово сэн 1948 ондо 26 242,7 мянган түхэригэй, 1949 ондо 40 122 4 мянган түхэригэй байгаа Эдэ жэлнүүдтэ нютагай промышленностиин предприятинуудта хэдэн шэнэ цехүүд нээгдээ. Жэшээнь, горпромкомбинадта — мебельнэ, кузнечна, моринной эмсэг тоног оёхо ба колодкын цехүүд. Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артельдэ — шудхалаагай ба эмалированно амһартын цехүүд. «Кооператор комсомолец» гэжэ олзоборилгын артельда — трикотажна ба модо дархалалгын цехүүд. Чапаевай нэрэмжэтэ олзоборилгын артельда — алюмини амһартын цех «Труд» гэжэ олзоборилгын артельдэ — переплетно цех ба бусад болоно Тиин манай республикын нютагай промышленность үргэн хэрэглэлэй олон түрэлэй эд бараа шэнээр бүтээн гаргадаг болоо.

И. Елшин.

Муугаар хүдэлмэрилдэг аймпотребсоюз

Худалдаа наймаанай организацинууд ажалшадые үргэн хэрэглэлэй ба бусад шухала эд бараагаар элбэгээр саг үргэлжэ хангажа байха уялгатай. Илангаяа колхозуудай холын гүүртэнүүдтэхи малшад эд бараагаар таһалдаха ёһогүй.

Гэбэшье, Закаменай аймпотребсоюзай системэ дотор худалдаа наймаан тон муугаар ябуулагдана. Аймпотребсоюзай правленинь сельпонуудайнгаа хүдэлмэридэ багаар анхаралаа хандуулдаг дээрэһээ, бүхы магазинуудайнь 20 процент шахуунь удаан саг соо хаалтатай байна Жэшээнь, Шара-азаргын, Үлэгшэнэй ба Хамниин сельпонуудай сельмагууд октябрь һараһаа хойшо хаалтатай байна.

Аймцентртэхи магазинууд заримдаа хүдэлмэриин сагта хаалтатай байдаг. Сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол ажалшадта ямар эд бараанай хэрэгтэй байһаниие хараадаа абанагүй Тиимэһээнь олонхи магазинуудта зарим товарнуудай таһалдаха ябадал гарана.

Аймпотребсоюзай правлениин хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһан дээрэһээ гүрэнэй банкда мүнгэ оруулха кассова түсэб квартал бүхэндэ дүүргэгдэнэгүй. Декабриин 15-най байдалаар тус аймпотребсоюз миллион шахуу түхэриг болзорһоонь гээгдүүлээд байна.

Гадна, аймпотребсоюз банкда үгэхэ тоосоото балансуудаа заал һаа 10—15 хоногоор, заримдаа 30 хоногоор гээгдүүлжэ үгэдэг.

Ушар иимэһээ Закаменай аймпотребсоюзай правлениин хүдэлмэридэ Бурмонкоопсоюзай зүгһөө ёһотой анхарал хандуулагдаха бэзэ гэжэ һанагдана.

Г. Зайцев.

Мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэхэ

З. БЕРКОВИЧ, гүрэнэй банкын республиканска конторын планово-экономическа таһагай начальник

...зөөринүүд хадаа мат...мүнгэнэй ресурснууд ...өринүүд болбол үйлэ...рэглэгдэдэг байна. ...ическэ үйлэдбэрилгэ ...гэн зөөри хадаа тус ...тинуудай мэдэлдэ үс...эг байха юм. Тэрэн...эды шэнээн тооюй ...тээн гаргаха даалга...зуураа, эдэ даалгаа ...үргэхын түлөө, тээ...эртэ һомологдожо үг... зөөриин бүрин бүтэн ...е тус предприятинууд ...усалгатай байха юм. ...эрьесэдэ байгаа мүнгэ ...үшөө ашаглалгада ...хэй эд, материалнууд, ...н үйлэдбэриин бусад ...д, мүн үйлэдбэрилэг...гдээдүй ба бэлэн бо...худалдаанда гаргаг...укци болоно гээшэ. ...ба үйлэдбэрилэгдэжэ ...йшье материалнуудай ...хэдышье тооной байг, ...предприятиингаа мэ...ёһотой, юуб гэхэдэ, ма...й дутаа гээшэ һаань, ...а ажал хүдэлмэри ...лэдбэриингөө програм...гүй байха ябадалда ...оно.

...эсэдэ байгаа мүнгэ ...эсые түргэдхэхэ хэ...ическэ болон экономи...анарые һайнаар ойлгоһон, Москва городой ба Московско областиин промышленна 103 предприятинуудай коллективүүдэй гэшүүд эрьесэдэ байһан мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэхэ тухай патриотическа үүсхэл эгээн түрүүн гаргаһан байгаа.

Москвагай 103 предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа нүхэр И. В. Сталинай нэрэ дээрэ эльгээһэн бэшэг соогоо ингэжэ бэшээһэн гэбэл:

«Эрьесэдэ байһан мүнгэ зөөриин түхэриг бүхэнөөр продукци бүтээн гаргалгые ехэдхэхэ арга зам бидэндэ ойлгосотой. Тэрэ эмдэ эгээн түрүүн үйлэдбэриин циклые богонидхолго хамаадана...

Тиихэдэ, материальна тэдхэмжэ үгэхэ ябадалые эмхидхэхэ ба түсэблэлгэдэ хатуу шанга гурим журам тогтоохо, складской ажахые гуримшуулха гэһэн хэмжээнүүд манай предприятинуудта хараалагдаба. Тиигээд, ашаг туһагүйгөөр гээлтэ хоролто хэлгые болюулха ябадалые, мүн бүхы юумэнэй: түүхэй эд, материалнууд, электроэнерги, түлишэ, туһалбариин материалнуудай гаргашые эрид шангаар алмалта хэхэ ябадалые туйлахабди. Бэлэн болоһон продукциие саг болзор соонь худалдаха ябадалые хангаха ба бэлэн болоһон бүхы зүйлнүүдые, предприятинуудһаа хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэ ябадалые хангахабди» гэһэн байгаа.

Москвагайхидай энэ патриотическа үүсхэл гаргаһанһаа хойшо хоёр жэл шахуу саг үнгэрөө. Энэ үүсхэл мүнөө олониитын хүдэлөөн болоо. Эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэхэ тушаа социалистическэ мүрысөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрбэ. Энэ мүрысөөндэ промышленна предприятинуудай ажахын хүтэлбэрилэгшэд, тэрэнэй финансово-экономическа таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд, мүн худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд олоороо оролсоо. Тиихэдэ, финансова органуудай оломянган коллективүүдэй хүдэлмэрилэгшэд энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Хаана социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлнэб, оперативнаар хүтэлбэрилнэб, тэндэ эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөри түргэнөөр, ашагтайгаар эрьежэ, арадай ажахын һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ һомологдоһон мүнгэн зөөриие саг соонь үгэхэ ябадалда ехээр туһална.

Тиихэдэ, манай республикын промышленна предприятинуудай финансово-ажахын хүдэлмэрилэгшэд москвагайхидай энэ үүсхэлые халуунаар дэмжэн, энэ талаар багабэшэ амжалтануудые туйлаһан ба туйлажа байха юм. 1950 оной хоёрдохи квартал соо Улан-Удын мяха-консервын комбинат, 1949 оной хоёрдохи кварталгай жэшэбэл, эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөриин эрьесые 332 үдэрһөө 156 үдэр хүрэтэр гэхэ гү, али хоёр дахин шахуу түргэдхэһэн байна.

Мүн Ленинэй орденто паровоз бүтээлгын завод эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэн, 1950 оной хоёрдохи квартал соо запас хэрэгсэлнүүдые ашаг туһагүйгөөр барижа байха ябадалаа бага болгожо, бэлэн болоһон продукцинуудаа хэрэглэгшэдтэнь саг болзор соонь эльгээжэ шадаһанайнгаа ашаар, мүнгэ зөөриин эрьесые 27 үдэрөөр түргэдхэжэ шадаһан байна. Тиигэжэ, 13 миллион түхэриг эрьесэһээ сүлөөлэгдэһэн байха юм. Республикын ой модоной промышленностиин зарим нэгэн предприятинууд, БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрика, механлит, № 1 хлебозавод болон бусад хэдэн олон предприятинууд эрьесэдэ байһан мүнгэн зөөриин эрьесые бага бэргээр түргэдхэжэ шадаа.

Гэбэшье, республикын олонхи предприятинуудай ажахын ба финансово-түсэблэлгын таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэхэ талаар тон бага хүдэлмэри хэдэгынь гүрэнэй банкын республиканска конторын мэдэлдэ байһан материалнуудһаа элеэр харагдана. Энэ асуудалаар социалистическэ уялгануудые мүнөө хүрэтэр абаагүйшье предприятинууд олон бии.

Улан-Удын механизированнэ шэлэй завод 1950 оной хоёрдохи квартал соо мүнгэнэй эрьесые нэгэдэхи кварталайхиһаа аяар 70 үдэрөөр удааруулаа. Юуб гэхэдэ, тус завод хоёрдохи квартал дотор үйлэдбэриингөө программые миил 68 процент дүүргэһэн байгаа. Тиимэһээ хэрэглэгшэдтээ продукци үгэхэ ябадалые таһалдуулһан байха юм.

Республикын нютагай промышленностиин предприятинуудта энэ хүдэлмэри илангаяа хангалтагүйгөөр табигданхай. Тэрэшэлэн олзоборилгын кооперациин артельнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд энэ талаар тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэри ябуулна. Жэшээнь, энэ оной хоёрдохи кварталда олзоборилгын 9 артельнүүдтэ мүнгэнэй эрьесые түргэдхэхөөр хараалагдаһан байгаа һаа, мүнөө 5 артельнүүдтэнь мүнгэнэй эрьесэ удааруулагдаһан байха юм.

Тиигэжэ, мүнгэнэй эрьесые эдэ артельнүүдэй 22-һоо 146 үдэр хүрэтэр удааруулһанайнь эсэстэ аяар 843 мянган түхэриг мүнгэ нэмэжэ һомолхо баатай болоһон байгаа.

Мүн һээы дарадаг фабрика, Кяхтын гуталай фабрика, гүрэнэй пивын завод, Дээдэ-Березовкын хирпиисын завод болон бусад хэдэн предприятинууд мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэхын орондо, харин удааруулһан байгаа.

«Красный Восток» гэжэ олзоборилгын артель 1950 оной хоёрдохи квартал соо мүнгэнэй эрьесые аяар 961 үдэрөөр удааруулаа. Тус артель өөрынгөө мэдэлдэ байһан мүнгэ зөөриин түхэриг бүхэнөөр 1 түхэриг 34 мүнгэнэй продукци бүтээн гаргахын орондо миил 9 мүнгэнэй продукци гаргаа. Иимэ жэшээнүүд бусадшье предприятинуудта олон байха юм. Ушар иимэһээ эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөриие хэды үдэрөөр түргэдхэжэ шадаха арга боломжоёо предприяти бүхэн эртээнһээ хаража үзөөд, тодорхой түсэб зохёохо ёһотой. Энэ хэрэгтэ предприятинуудай финансово-түсэблэлгын таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд үүсхэл ба оролдолго гаргаха уялгатай болоно.

Гүрэнэй зүгһөө үгтэһэн үйлэдбэриин программые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, дебиторско үрэ зээлинүүдые саг болзор соонь нэхэжэ абаха, үйлэдбэри дээрэ технологиие һайжаруулха тухай асуудалнууд предприяти бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй гол анхаралые хандуулха ёһотой.

Большевистскэ партиин ба советскэ правительствын сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр ябажа, советскэ хүнүүд дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэнэ. Энэ түүхэтэ илалта туйлаха хэрэгтэ эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэһэн ябадал ехэхэн үүргэ дүүргэһэниинь мэдээжэ.

Манай республикын промышленна болон транспортна предприятинуудай ажахын ба профсоюзна органуудай хүтэлбэрилэгшэд мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэжэ арадай ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө эсэшэ сулашагүйгөөр хүдэлмэрилхэнь лабтай

Ш. НИМБУЕВ

Октябриин туг доро*)

(ПОЭМЭ)

8. НЮУСА МЭДЭЭН...

«Сагаантанай тагнуулша
Сарбын Холхой бээрээ
Партизанска тагнуулша
Павелые алаа...» гээд

Бэшэhэн нюуса мэдээе
Бэлигтын Содбо асарба.
«Данзанов Доржи Холхойе
Хойноhоонь мүрдэн гараба...»,—
Гэжэ саашань хэлэнхэй,
Яруу түргэн бэшэнхэй.

Отрядай командир
Уншаад, тархяа hэжэрээ,
Шамбай бушуу хүбүүды
Шамдуу тиншэнь эльгээ...

* * *

Хара hалхин хүүенэ.
Хадын модон шааяна.

Зэзаан үүлэн эбхэрнэ,
Зэргэд гэнэ сахилгаан.
Залин шангаар наярна,
Зарьгад гэнэ партизан.

Буугаа бүхөөр бажууна,
Бушуу, бушуу гэшхэлнэ.

Холхойн бусаха зүргые
Тоhохо гэжэ шамдана,
Хорото тэрэ нохойе
Гэнэдхээхэе ярана.

Эрид байсын эрьмэгтэ,
Хадын уйтан хабшалда
Хүреэд, Доржи зогсоно,
Хүнэй мүры бэдэрнэ.

Угаа наряар хайба,
Ошоhон мүр байба.
Бусаhан мүр байбагүй —
Холхой сохом бусаадүй!

Энэ ехэл ушартай.
Хайшан гэлтэй, яалтайб?!

Буудаад доронь алалтай гү,
Байса руу унагаалтай гү?

Алабал үгыень абахагүйш,
Унагабал яhыень түхэхэгүйш!

Алажа мэтэр болохогүй,
Унагажашье болохогүй.

Доржи бодол болоно.
Дошхон шүргүн болоно.

«Хори хүрөө үдыш hаа
Холхойн шэнээн бэетэйб,
Эдир дундаа залуушhаа
Эршэ хүсэ ехэтэйб!

Амидыгаар заабол абаашахаб.
Отрядтаа нохойе тушааха!..»

Һалхин улам гаарана.
Аадар бороо адхарна.

Хаха зурана сахилгаан.
Зориг ороно партизан.

Залин бууна, мунсадана.
Доржиин нюдэн хурсадана.

Һалхин хиирэн эшхэрнэ
Доржиин шарай толорно.

Байсын шулуун хэмхэрэн
Доошоо нэрьен унагшаб,
Будүүн модод хобхорон
Дээшээ хиидэн дэгдэгшэб!

Унахашье hаа унажа байг,
Хиидэхэшье hаа хиидэжэ байг!...

9. ШИ ГҮШ, БИ ГҮ!..

Байз! Юун тэндэ харалбаб,
Хуурай мүшэр хухалбаб?!..
Хулганаандал норонхой,
Сахилгаанда туугданхай
Холхой дугшан ерэбэ,
Доржи мариян зэhэбэ.

Арсалан шэнгеэр хүлээбэ,
Хүрээлэн буугаа далайба.

Эдир зүнтэг хоёрой
Алинь аляа дарагша ааб,
Эээн барлаг хоёрой
Хэнинь хэнээ дэбhэгшэ ааб!

Шэнэ хуушан хоёрой
Шэнэнь хэзээш иладаг,
Үнэн худал хоёрой
Үнэнинь заагуй диилдэг...

Доржи, Доржи, оншоёо
Бүл бурууттуул,

Дорюун шанга сохисоо
Бүл халагуул!..

Хүсөө Доржи эршэлнэ,
Шүдөө бай гээд хабирна.

Нюдэннинь ошоор ялярна,
Нидхэнь эбхэрэн хумирна.

Аюулай урдаhаа гүрзыhэн
Баатарай түхэл иимэ хал,
Алалсан орохоор зэhэhэн,
Барасай түхэл иимэ хал!..

Хүлэгүү Холхойн хүрэжэ
Ерэхэншье тэрэ
Хүзүүндэнь буугай хүрээ
Лүс лэ байса буушана.

Оборготоhон Холхойн «ойг» гээд
Унаханшье тэрэ
Олигтуйхэн түргэнөөр «байз!» гээд.
Доржи дээрэнь hуушана.

Хоёр гарыень саб шүүрээд,
Хойнонь таhа хулижэрхибэ,
Хоёр хүлыень хам барьяд,
Моришолон тушажархиба.

Арьягар нарhан хажуудань
Залинда сохиулан бутаршаба.
Арзагар шүдөө ирзайлган
Холхой таршалан хүдэлшэбэ.

Тамхитай алшуурынь эбхэжэ,
Ама руунь түлхин таглаба.
Гранататай бүhыень тайлажа,
Буугайнь хажууда табиба.

Далда ой руу юумэеэ
Доржи түргэн оруулба,
Дахин ерээд Холхойгоо
Үргэн, шэрэн абаашаба.

Дааpahан, норohон, эсэhэнээ
Доржи hаяхан мэдэбэ,
Дарагдаад хэбтэhэн дайсанайгаа
Дээрэнь hуугаад тамхилба..

Тамхяа түргэн hороно,
Тиихэ зуураа бодоно:
«Мэдээ орохо ёhотой...
Хэзээш орохо зэргэтэй.
Ороогүй hаань яалтайб,
Байза...

Нээрээш яалтайб?
Үргөөд холо ошохогүйш,
Отрядтаа hаяар хүрэхэгүйш.
Һахяад hууханшье буруу—
Дайсанай гарта орохош.
Алаад хаяханшье буруу—
Үнэтэй мэдээ алдахаш...»

*) Үргэлжэлэл. Эхэниинь манай газетын 239, 248 ба 255-дахи номернуудта.

(*Үргэлжэлэлынь хожом гараха*)

Оролдосотойгоор хүдэлмэрилдэг избач

Торийн аймагай Дээдэ-Бургалтайн сомоной уншалгын байшангые даагшаар нүхэр Д. Гармаева хэдэн hара соо хүдэлмэрилнэ. Тиихэ зуураа избач Гармаева тус байшангай хүдэлмэрые нилээд hайжаруулжа, культурын бодото гуламта болгоо.

Энэ уншалгын байшан уран гоёор шэмэглэнхэй. Хананууд аарнь партиин ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредууд, элдэб плакадууд болон уряа лозунгнууд. Стол дээгүүр шэнэ шэнэ газетэнүүд, журналнууд ба номууд элбэг байдаг. Шатар, даам, домино ба хүгжэмэй элдэб инструментнүүд мүн лэ тэндэ бии. Иигэжэ энэ уншалгын байшан сомоной ажалшадай культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха арга боломжотой болонхой.

Мүн тэндэ агитационно-нитын хүдэлмэри hайнаар табигданхай. Агитаторнууд Баинов, Дондоков, Батуев, Бадмаев гэхэдэй колхозникуудта газетын hонинуудые уншажа үгэдэг, Сталинска Конституци, советскэ hунгуулиин системэ тухай элидхэлнүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые хэдэг юм. Избач Гармаева сталинска агуухэ барилганууд тухай хөөрэлдөөнүүдые хэдэн дахин үнгэргөө.

Үдэшэндөө колхознигууд уншалгын байшандаа олоороо ерэжэ, культурнаар амаржа, сүлөөтэй сагаа үнгэргэнэ.

Н. Цыренов.

Шэнэ гэрнүүд баригдана

«Бурмонголстрой» трестын коллектив 1950 онойнгоо түсэбые 106,6 процент гүйсэдхэбэ.

Жэл соо барилгашад хамта дээрээ 2355 дүрбэлжэн метрын талмайтай, байрын 7 гэрнүүдые барижа, Улан-Удэ городой ажалшадта үгөө Мүн 1—1 квартиратай 12 индивидуальна гэрнүүд баригдаа. Трестынгэ гадна 400 hуурита hургуули тус трест барижа дүүргэhэн байна.

1951 ондо хараалагдаhан түсэбөө барилгашад үшөө ехээр үлүүлэн дүүргэхээр зорингжонхой.

США-гэй компартиин 15-дахи съезд

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 30. (ТАСС). Национальна комитедэй мэдээсэлэнэй ёhoop, съездын декабриин 30-най заседани дээрэ Американска коммунистическэ партиин национальна комитедэй гэшүүн Элизабет Флинн, Порто-Рикогой коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ Андреу гэгшэд үгэ хэлээ, тэрэшээлэн США-гэй компартиин национальна комитедэй түрүүлэгшэ Фостерой эльгээhэн послание уншаа.

Өөhэдынгөө конституционно эрхэнүүдые хамгаалагдань бүхы американска арадые элсүүлэн жагсааха шухала тухайда Элизабет Флинн тогтон хэлэбэ. Хорёод онуудай үедэ дэлхэйн олон оронуудта ба мүн Америкын Холбоото Штадууд доторшье арадуудай ябуулhан тэмсэл хадаа сагаан террорэй аюулhаа тэмсэлшэдэй амине абарха ябадалда туhалhан юм гэжэ заагаад, Флинн болбол США-гэй компартиин генеральна секретарьта амнисти олгохын түлөө кампани эршэдхэхые уряалба, Маккарэнэй хуули болюулхын түлөө тэмсэлнэй хуули тушаа 1951 ондо бэелүүлэгдэхэ гол шухала зорилго болоно гэбэ.

Порто-Рикогой коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ Андреу үгэ хэлэхэдээ, порторикански арадай хүндэ хүшэр байдалые, мүн национальна тэмсэл хэлдэhэн юм. Пуэрто-Рикын... хүдэлмэрилэгшэдэй ...

гаlhан резолюци съездээр hайшаагдаа.

Съездэдэ хандуулан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй эльгээhэн амаршалга «Дейли Уоркертэ» тунхаглагдаа. Тус амаршалга дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

АМЕРИКЫН ХОЛБООТО ШТАДУУДАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XV СЪЕЗДДЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет болбол Америкын Холбоото Штадуудай коммунистическэ партиин XV съездые ахадуүгэй амаршалга хүргэнэ.

Реакцида эсэргүү, Америкын Холбоото Штадуудай хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай ажабайдалай интересүүдэй ба эрхэнүүдэй түлөө, партиина зэргэнүүдэй идейнэ бэхижэлгын түлөө, арадуудай хоорондын бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэжэ амжалтануудые туйлахыень США-гэй коммунистическэ партида хүсэнэбди.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ уласхоорондын ажалшадай hаналаа нэгэдэлгэнь батажаха болтогой!

Америкын Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай арадуудай хэнин барисаан мандаха болтогой!

Америкын Холбоото Штадуудай коммунистическэ партии мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет.

Румынска арадай республикые электрификацилха түсэб тухай

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин генеральна секретарь Георгиу-Деж өөрынгөө статья соо Румынска арадай республикые электрификацилха түсэб тухайда далгэрэнгыгээр бэшэhэн байна. Энэ түсэб Румынска арадай республикын ажалшадай дунда угаа ехэ дэбжэлтэ үүсхэhэн байха юм.

Ороноо электроэнергеэр хангалгын дутамаг байные хараадаа абажа, уhанай ресурсын ба нүүрhэтэй газарнуудай баялигые үндэhэ болгон, электрификацилгын түсэб хадаа түрүүшын арбан жэлэй турша энергетическэ хэдэ хэдэн барилганууды барихаар хараална. Эдэ барилганууд Румынска арадай республикын түрүүшын хоёр табан жэлэй гол хубинь болоно. Энэ шатын түрүүшын объектэнь — шэнэ электроцентраль бариха ба ашаглалгада оруулха, бии байhан электростанцинуудые хүгжөөхэ ябадал болоно. Энэ хадаа электростанцинуудай ниитэ хүсые 1960 ондо 2 млн. 600 мянган квт. хүрэтэр дээшэлүүлхэ юм Энэ ямар ушартайб гэхэдэ, арадай демократиин байгуулалта болбол электроэнерги үйлэдбэриин арбан жэлэй турша соо гурба дахинhаа үлүүгээр ехэдхэхэ байна. Энээниие румынска буржуазын 60 жэл соо бүтээжэ болохо байгаа. Арбан жэлдэ бүтээхэ хүдэлмэриин түсэб хадаа тепловой 13 электростанци, 24 гидроэлектростанци бариха, хуушан байhан зарим электроцентральнуудые хүгжөөхэ ба предприятинуудай дэргэдэ багахан электростанцинуудые шэнээр бариха, тосхонуудые электричествотэй болгохо ехэбэшэ электростанцинуудые барихаар хараална. Электроэнерги дамжуулха техникэ ба электроцентральнуудай хоорондохи холбоон нилээд hайжаруулагдаха юм.

Болгаридахи газартаряалангай кооперативна ажахынуудай амжалтанууд

Ажалай кооперативна ажахынуудта олоороо оролого 1950 оной турша соо Болгариин ажалша таряашадай, илангаяа дунда шадалтадай дунда ехээр дэлгэрээ. 1950 оной январиин 1-нээ октябриин 15 хүрэтэр тиимэ ажахынуудай (ТКЗХ) тоо 961-нээ 2.566 болоо; кооперативуудта орohон таряашадай ажахынууд гурба хахад дахин (161 мянганhаа 570 мянга хүрэтэр) олон болоо, кооперативна газаргурба хахад дахинhаа ехээр (560 мянганhаа 1.994.600 га хүрэтэр) нэмээ. Болгариин үгытэй ба дунда шадалтай таряашадай 47 процентнь (бүхы элдүүриин газарай 42 процентые эзэлэн) ажалай кооперативна ажахынууд боложо нэгэдээ. Хэдэн округуудта (Русе, Враца, Сталин, Плевен) бүхы эдлэгдэдэг газарай 50 үлүүтэй процентнь хамталагдаа, зарим округуудта табан жэлэй түсэбэй тухайлламжа үлүүлэгдэhэн байна.

Эдэ бүхы амжалтанууд хадаа болгарска худөө ажахын хүгжэлтэдэхи үндэhэн хубилалтын эхин тухай гэршэлнэ гэжэ Болгарска коммунистическэ партиин ЦК-гэй, Министрнүүдэй Соведэй тусхай тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Деревнидэхи энэ гайхамшагта хүдэлөөн Болгарида социализм байгуулха хүдэлмэриин бүхы ябадалаар hүүлэй 4—5 жэлэй турша соо бэлэдхэгдээ. Үгытэй ба дунда шадалтай таряашадай олоороо ТКЗХ-дэ оролгоонь үнинэй ТКЗХ-нүүдэй 1950 ондо туйлаhан амжалтануудай шинэхэн үгүргэ дүүргээ. Эдэ ТКЗХ-нүүд единоличнигуудайхиhаа нүүргүй дээшэ ургаса абажа, өөhэдынгөө гэшүүдтэ ехэ олзо доход хангаhан байха юм.

Франкистнууд ба титынхид— нэгэ hүрэгэй алууршад мүн

Испанидахи гражданска дайнай үедэ титынхид гитлеровскэ, франкистска разведкэнүүдтэ алба хэдэг байгаа, тиимэhээ испанска арадай туйлай ехэ гэмтэлэй түлөө хариусаха ноурнууд гэшэ.

Титынхид мүнөө испанска республиканска эмигрантнуудай заргэдэ шурган ороходо ба ара тээhээнь тэдэниие хорлохо гэжэ оролдоно. Титынхид болбол урбагшадые сүлдэлан элдэб «делегацинуудые» эмхидхэжэ, тэдэниие испанска республиканецуудай түлөөлэгшэд гэжэ гэд, Югославияр ябуулдаг байна. Эдэ бүгэдэ хадаа Югославиин арадуудые мэхэлхын тула хэгдэдэг байха юм.

Фашистска хорото хюдалга, мүрдэлгэнөө тон ехээр зобоhон ба зобожо байгаа испанска арад хадаа югославска фашистнуудые туйлай ехээр зэбүүрхэнэ.

Шэнээр урганан коммунистическэ партиин, пролетарска интернационализмда үнэн, Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай алдарта ба илагдашагүй тугта үнэн партиин ударидалгаар, югославска арад хадаа фашизмые низа дэбхэжэ, Югославиие эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерьтэ тэхэрюулэн оруулха байhандань этигэнэбди, — гэжэ Испаниин коммунистическэ партиин Политбюрогой гэшүүн Игнасио Гальего бэшэнэ.

(«Бата бэхи эб найрамдалай ба арадай демократиин түлөө!» газетэhаа)

КОРЕЯДАХИ СОБЫТИНУУД

Корейска арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлдэ:

Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратанай частьнуудтай хамтадаа бүхы фронтнууд дээрэ добтолгоо үргэлжэлүүлэн, 38-дахи параллельhээ хойшоо байhан территориhоо дайсанай сэрэгүүдые намнаа. Энэ территорие сүлөөлхын түлөө болоhон байлдаануудай үедэ Арадай армиин частьнууд дайшалхы ехэ амжалтануудые туйлаhан, мүн дайсанай сэрэгүүдтэ ба техникэдэ ехэ гэлтэ хоролтонуудые ушаруулhан ба олон трофейнүүдые абаhан байна. Тэдэ трофейнүүд мүнөө тоологдожо байна.

Абтаhан мэдээнүүдэй ёhoop, Канвон провинцида ябуулганууддые хэжэ байгаа Арадай армиин сэрэгүүд нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. Байлдаануудай үедэ дайсанай 3500 гаран солдадууд ба офицернүүд алагдаhан, шархатаhан, 1262 хүниинь плендэ абтаhан байна. Иимэ трофейнүүд абтаа: элдэб түхэлэй ба калибрын 59 ехэ буу, 3 самоходно ехэ буу, 29 танк, 10 бронемашина, 147 автомашина, 110 хүндэ ба хүнгэн пулемет, 740 автомадууд, карабинууд ба элдэб системын винтовконууд, установко, элдэб калибрай хайрсаг артиллерийска сум 120074 патрон ба бусад... нүүд болоно. Дайсанай 3... буудаган унагаагдаба.

Арадай армиин зенитнүүд Пхеньянай районд... нэгэ самолетые буудажа гаа.

* * *

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). ...арадай-демократическа ...кын Арадай армиин Гла...дованиин иигэжэ мэдээсэб...

Баруун эрье дээрэ я...дые хэжэ байгаа Арада... частьнууд стратегическ... пункт — Унчжинь (Оси... ба Унчжиньска хахад... бүхы территорие сүлөө... на.

Шэнээр сүлөөлэгдэhэн... та арадай комитедүүд... организацинууд ху... эхилэ. Сүлөөлэгдэhэн... хүн зон Арадай армие... амаршална, нэргэн бай... далмэринүүдтэ адэбхитэ... баалана.

Арадай армиин зенитнүүд... ри дайсанай 13 самолет... унагаагаа.

Египедэй хүн зон медицинскэ туhаламжа абанагүй

КАИР. (ТАСС). Египетскэ хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop, Египедэй хүн зоной дийлэнхи олонхинь медицинскэ туhаламжа оройдоо абадаггүй байна. Египетскэ парламентын депутадуудай палатын финансова комиссиин толилhон мэдээнүүдэй ёhoop, египетскэ хүн зон жэл бүри шахуу халдабарита үбшэнүүдтэ нэрбэгдэнэ: 1942 ондо тарбаган тахал, 1943 ба 1944 онуудта—сыпной тиф, 1945 ондо—возвратна тиф, 1947 ондо—холера, 1950 ондо менингит үбшэн тараа.

Египетскэ хүн зоной, илангаяа хүдөөгэй хүн зоной дунда вильхарция (хотын үбшэн) ехээр дэлгэрэнхэй. Энэнь сэбэрлэгдээгүй уhа хэрэглэhэн шалтагаанаар гарана. Энэ үбшэнөөр 14.500.000 хүн гү, али бүхы хүн зоной 72,5 процент үбшэлбэ. Энэ үбшэн хадаа хүнэй организмда ба ухаан мэдэлэй шадабарида ехэ муугаар нүлөөлнэ, хүнэй ами наhые 25—30 жэлээр хороонo.

Үбшэнүүдэй иимэ үргэнөөр дэлгэрhэн байбашье, Египедэй хүн зон медицинскэ туhаламжа абаха арга боломжогүй байна, ушарынь, Египедтэ врачнууд, больница, элдэб янзын санитарна нууд гахэ мэтэ тон... юм. Тус орон дотор бай... дотор... врачнууд... туhаламжа абадаггүй... Египедэй элүүрые хамгаалха... терствын официальна мэдээ... ёhoop, бүхы орон дотор... врачнууд, тайлбарилан хэлэбэл 100 мянган хүндэ 17 врач тэдэг байна. Больничнын... —4000, тайлбарилан хэлэбэл мянган хүндэ 20 койко... врачнуудай 2 мянган... Каирта ба Александрия... юм. Тиимэhээ холын р... илангаяа Дээдэ Египедтэ... 30—40 мянган хүндэ хэ...

Орон дотор иимэ хүш... байдалтай байбашье, оной гүрэнэй бюджедые хэлсэхэ үедэ, правитель... элүүрые хамгаалгын хэр... мүнгэ hомолого ехэдхэ... лые хэрэгсээгээгүй.

Турциин хүдэлмэришэдэй хүшэр хүндэ байдал

СТАМБУЛ. (ТАСС). Турцида хүргэдэг американска түhаламжа гэдэгэй дунгүүдэй нэгэнинь хүдэлмэригүйдэлгын таhаралтагүй ургалта болоно. Турцида американска товарнуудай конкуренцидэ сохигдоод, үдэр бүри фабрикануд ба заводууд хаагдажа байна. Олон мянгаад хүдэлмэришэд улицада хаягдана.

«Маршаллай түсэб» бэелүүлгэтэй дашарамдуулан, резиновэ хэрэгсэл бүтээхэ турецкэ приятинууд хаагдаа гэж... да гарадаг «Герчек» га... сэнэ. Эдэ заводуудай... шэд хүдэлмэригүй бол...

Турцида 1.500.000 хүн мэригүйшүүлэй арми да... үргэлжэлнэ. Ушкан... даар үбдэжэ үхэгшэдэй... жа, жэл бүри 50 мян... амине хорлоно.

Японидо юумэнэй сэнгүүд дээшэлнэ

ШАНХАЙ, декабриин 31. (ТАСС). Токиоhоо мэдээсэhэнэй ёhoop, сэнгүүдэй асуудалнууд тушаа бюро хадаа эдеэ хоолой гол продуктнуудые 1959 оной июньhээ 1-нээ хойшо дээшэлүүлхэ тухай японско правительствын тогтоолые мүнөөдэр толилоо. Рисэй сэн 15 процентээр дээ... хэнь. Эдеэ хоолой ... сэнгүүд дунда жэшээгээ... центээр дээшэлүүлэгдэ...

Харюусалгата ...
Б. А. ...

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

«Прогресс» кинотеатрта — «Берлинэй унала»—1 дэхи серинь (үдэрэй 12 ба 2 часуудта). «Москваhаа холо» (4, 6, 8, 10 ба 11 час 30 минутада).

«Эрдэм» кинотеатр... ский (11 ба 1 часуудта... (5, 7, 9, часуудта), ... (hүниин 11 часта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственной ... мышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03502. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000